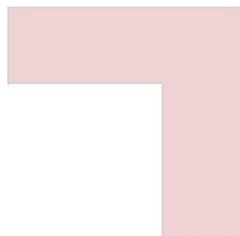
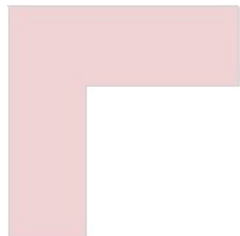

Številka: 841-94/2021-1 - DGZR

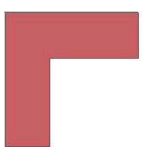
Datum: 30. 06. 2021

**USMERITVE ZA UPORABO LETALSKE RADIJSKE
FREKVENCE 119.555 MHz ZA ZVEZE MED ZRAČNIMI
PLOVILI, CENTRI ZA OBVEŠČANJE IN ENOTAMI ZIR**

VERZIJA 2.0

julij 2021

Vsebina

1	USMERITVE ZA UPORABO LETALSKIH RADIJSKIH POSTAJ ZA POTREBE ZIR ZA KOMUNIKACIJO MED ZRAČNIMI PLOVILI, CENTRI ZA OBVEŠČANJE IN ENOTAMI ZIR	3
2	PROTOKOL KOMUNICIRANJA MED ZRAČNIMI PLOVILI, CENTRI ZA OBVEŠČANJE IN ENOTAMI ZIR.....	4
	2.1 <i>Postopki pri govorni radijski komunikaciji</i>	4
3	Priloga - KLICNI ZNAKI	6
	3.1 <i>Letalska frekvenca za potrebe ZIR</i>	6
	3.2 <i>Klicni znaki centrov za obveščanje, športnih zračnih plovil, zračnih plovil SV in MNZ in drugih uporabnikov letalske radijske frekvence (enot in služb ZIR)</i>	6
	3.2.1 <i>Klicni znaki zračnih plovil SV</i>	6
	3.2.2 <i>Klicni znaki zračnih plovil Policije</i>	6
	3.2.3 <i>Klicni znaki aeroklubov oz. matičnih letališč</i>	7
	3.2.4 <i>Klicni znaki centrov za obveščanje</i>	7
	3.2.5 <i>Klicni znaki enot in služb ZIR</i>	8

1 USMERITVE ZA UPORABO LETALSKIH RADIJSKIH POSTAJ ZA POTREBE ZIR ZA KOMUNIKACIJO MED ZRAČNIMI PLOVILI, CENTRI ZA OBVEŠČANJE IN ENOTAMI ZIR

Kontrola zračnega prometa Slovenije, d.o.o. (v nadaljnjem besedilu: KZPS) je izpeljala postopke in pridobila letalsko radijsko frekvenco 119.550 MHz, AM, ki jo je registrirala za potrebe komunikacije med zračnimi plovili, centri za obveščanje in enotami, ki delujejo v sistemu zaščite in reševanja (v nadaljnjem besedilu: ZIR) (KZPS, 411-4/2013-4, z dne 17. 12. 2013). Frekvenco za namene izvajanja nalog zaščite, reševanja in pomoči („fireguard“ - angl. oznaka za to frekvenco) je predhodno odobrila Evropska organizacija za varnost v letalskem prometu Eurocontrol.

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije je na podlagi prvega odstavka 191. člena zakona o elektronskih komunikacijah (ZEKom-1) (Ur. L. RS, št. 109/12, 110/13), v zvezi z navedeno frekvenco, dne 17. 11. 2014 izdalo Odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc (št. 38115-75/2014/3), s katero določa, da lahko fizična ali pravna oseba uporablja določeno radijsko frekvenco (le na podlagi te odločbe).

KZPS nas je dne 10. 12. 2020 obvestila, da se mora v RS do 25. 3. 2021 urediti pretvorba radijskih kanalov s 25 kHz širine v 8.33 kHz. V tem oziru se je letalska radijska frekvenca 119.550 MHz, AM, **spremenila v 119.555 MHz, AM**. Centralna frekvenca ostaja enaka, spremenila se je le pasovna širina kanala.

Radijske zveze na tej frekvenci z uporabo letalskih radijskih postaj med zračnimi plovili in drugimi uporabniki sistema zaščite, reševanja in pomoči v RS, se uporabljajo predvsem za potrebe monitoringa za zgodnje odkrivanje in lociranje požarov ter gašenja požarov predvsem na področju Notranjske, Severnoprimske in Obalno-kraške regije, pa tudi drugje. Uporablja pa se lahko tudi za druge naloge, v katerih sodelujejo zračna plovila: npr. iskanje ponesrečenih in izginulih oseb, onesnaženja na morju, ob naravnih in drugih nesrečah ter drugo (vezano na potrebe zaščite in reševanja).

Letalska posadka komunicira na tej frekvenci z drugimi zračnimi plovili, s pristojnim Regijskim centrom za obveščanje (v nadaljnjem besedilu: ReCO), vodjo intervencije ali pa z enotami zaščite in reševanja (v nadaljnjem besedilu: ZIR) na terenu po predpisanem protokolu.

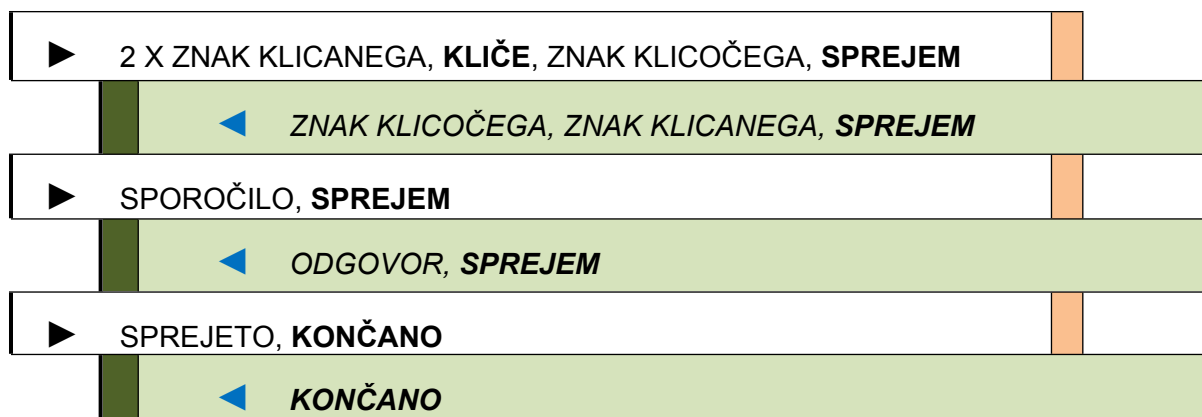
Ta letalska radijska frekvenca se uporablja **izključno za potrebe ZIR**, enote in službe ZIR pa medsebojno in z ReCO komunicirajo preko sistema zvez ZARE.

Za določanje kvalitete slišnosti govorne radijske komunikacije se uporabljajo proceduralne besede in števila: Števila uporabljena v proceduralni besedi (npr.: "SLIŠIM VAS ZA 5") pomenijo:

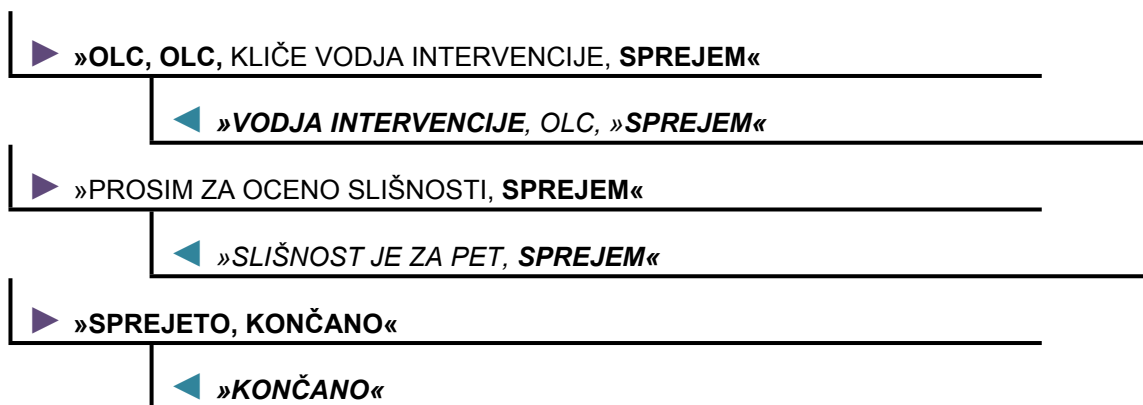
- 1 – zelo slabo,
- 2 – slabo,
- 3 – dobro,
- 4 – zelo dobro,
- 5 – odlično.

2 PROTOKOL KOMUNICIRANJA MED ZRAČNIMI PLOVILI, CENTRI ZA OBVEŠČANJE IN ENOTAMI ZIR

Primer:

2.1 Postopki pri govorni radijski komunikaciji

Med govorom preko letalske radijske postaje je treba upoštevati naslednje napotke:

- govori se razločno, da ne pride do zamenjave s podobnimi besedami;
- govori se z običajno jakostjo, da se ne popači sporočilo;
- govori se s poudarjeno intonacijo, izogiba se padajoči intonaciji na koncu sporočila;
- govori se normalno, besede se povezujejo v stavke.

Radijski postaji, ki medsebojno komunicirata se identificirata s pozivnim znakom.

Identifikacijo izgovorimo:

- dvakrat - kadar klicane postaje ne pričakujejo našega klica, v primeru klica v stiski, nujnega, varnostnega ali rutinskega klica (preverjanje slišnosti. ...)
- enkrat - v vseh ostalih primerih.
- trikrat – *le v primeru slabšega sprejema/oddajanja sporočil, da se s tem izognemo morebitnim težavam pri razumevanju.*

Po že vzpostavljeni govorni radijski komunikaciji s klicano postajo identifikacijo izgovorimo samo enkrat.

Prednost pri uporabi radijskega kanala:

- (najvišjo) prvo prioriteto imajo zračna plovila (Slovenske vojske, Policije, aeroklubov),
- drugo prioriteto pri uporabi kanala imajo regijski centri za obveščanje in vodja intervencije,
- tretjo prioriteto pri uporabi kanala imajo vodje enot.
- četrto prioriteto pri uporabi kanala, imajo pripadniki enot ZIR.

3 Priloga - KLICNI ZNAKI

3.1 Letalska frekvenca za potrebe ZIR

Št.	FREKVENCA MHz	VRSTA MODULACIJE
1.	119,555	AM

3.2 Klicni znaki centrov za obveščanje, športnih zračnih plovil, zračnih plovil Slovenske vojske in Policije ter drugih uporabnikov letalske radijske frekvence (pripadnikov enot in služb ZIR)

3.2.1 Klicni znaki zračnih plovil SV

Zap. Št.	Slovenska vojska	Klicni znak	Klicni znaki - če je več zračnih plovil SV
1.	Posadka 1. helikopterja	VIHRA1	VIHRA1, VIHRA2, VIHRA3 ...
2.	Posadka 2 helikopterja	VIHRA2	
		<i>V primeru angažiranosti več plovil, se vsakemu naslednjemu plovilu dodeli naslednja višja številka. Posadka vojaškega zrakoplova ob prvem kontaktu, sporoči številko ob klicnem znaku.</i>	

Ta klic se bo vnesel tudi v transponderje angažiranih plovil, da se jih bo lažje prepoznalo oziroma ločilo na radarski sliki Centra za nadzor zračnega prometa.

3.2.2 Klicni znaki zračnih plovil Policije

Zap. Št.	POLICIJA	Klicni znak	Klicni znaki - če je več zračnih plovil Policije
1.	Posadka 1. helikopterja	AJDA 21_	AJDA 211, AJDA 212 ... do AJDA 217
2.	Posadka 2 helikopterja	AJDA 21_	
		<i>Klicni znaki so vezani na policijski kodirnik enot in se s takimi javljajo na terenu. Posadka helikopterja ob prvem kontaktu, sporoči številko ob klicnem znaku.</i>	

3.2.3 Klicni znaki aeroklubov oz. matičnih letališč

Zap. št.	Aeroklubi	Klicni znak	Klicni znaki - če je več zračnih plovil iz istega kluba
1.	Aeroklub Bovec	BOVEC_	Bovec1, Bovec2 ...
2.	Aeroklub "Josip Križaj" Ajdovščina	AJDOVŠČINA_	Ajdovščina1, Ajdovščina2 ...
3.	Aeroklub Postojna	POSTOJNA_	Postojna1, Postojna2 ...
4.	Aeroklub Zagorje ob Savi	ZAGORJE_	Zagorje1, Zagorje2 ...
5.	Avio Fun klub Koroška	AVIOFUN_	AvioFun1, AvioFun2 ...
6.	Kraški letalski center Divača	DIVAČA_	Divača1, Divača2 ...
7.	Obalni letalski center Portorož	OLC_	OLC1, OLC2 ...
		<i>V primeru angažiranosti enega zračnega plovila se doda številka 1 (ena), v primeru več plovil pa se vsakemu naslednjemu plovilu dodeli naslednja višja številka.</i>	

3.2.4 Klicni znaki centrov za obveščanje

Zap. št.	Regijski center za obveščanje (ReCO / 112)	Klicni znak
1.	BREŽICE	CENTER BREŽICE
2.	CELJE	CENTER CELJE
3.	KOPER	CENTER KOPER
4.	KRANJ	CENTER KRANJ
5.	LJUBLJANA	CENTER LJUBLJANA
6.	MARIBOR	CENTER MARIBOR
7.	MURSKA SOBOTA	CENTER MURSKA
8.	NOVA GORICA	CENTER GORICA
9.	NOVO MESTO	CENTER NOVO MESTO
10.	POSTOJNA	CENTER POSTOJNA
11.	PTUJ	CENTER PTUJ
12.	SLOVENJ GRADEC	CENTER SLOVENJ GRADEC
13.	TRBOVLJE	CENTER TRBOVLJE

Državni center za obveščanje	Klicni znak
CENTER ZA OBVEŠČANJE RS	CORS

3.2.5 Klicni znaki enot in služb ZIR

Vodja intervencije, predstavnik gasilske enote, radio kluba ali druga oseba, ki je v teku intervencije, vaje ali druge aktivnosti zadolžena za komuniciranje preko letalske radijske frekvence, se ob prvem radijskem stiku predstavi (*ime in priimek, enota ali služba ter funkcija*) posadki/ami zrakoplova/ov in **pove svoj klicni znak** (npr. »ENOTA (*ime enote*) 1« ...). Klicni znak predhodno uskladi z regijskim centrom za obveščanje.

S posadko/ami zrakoplova/ov praviloma komunicira le ena oseba, ki koordinira aktivnosti samostojno ali v vlogi pomočnika vodi intervencije oziroma drugih aktivnosti. **Centri za obveščanje se v tovrstno komuniciranje vključujejo po potrebi.**

Komunikacija mora biti kratka in jasna, tako da ne moti posadk zrakoplovov pri siceršnjem izvajanju nalog in jim omogoča tudi druge komunikacije, ki so vezane na varnost v zraku.